

Davening in Front of Pictures, Mirrors, and the Role of the Imagination During Tefilla

שמות ל"ב

(א) וַיִּרְא הָעָם כִּי-בָשַׁשׁ מֹשֶׁה לָרְדֹת מִן-הָהָר וַיִּקְהַל הָעָם עַל-אֶהָרָן וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו קוּמוּ עֲשֵׂה-לָנוּ אֱלֹהִים אֲשֶׁר יֵלְכוּ לִפְנֵינוּ כִּי-זָהָה מֹשֶׁה הָאִישׁ אֲשֶׁר הֶעֱלָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם לֹא יִדְעֵנוּ מִה-הָיָה לוֹ:

רמב"ן שמות ל"ב

אבל היו מבקשין משה אחר. אמרו, משה שהורה לנו הדרך ממצרים ועד הנה, שהיו המסעים על פי י"י ביד משה (במדבר ט"ז:כ"ג), הנה אבד ממנו, נעשה לנו משה אחר שיוורה הדרך לפנינו על פי י"י בידו....
...אבל הענין כמו שאמרתי, שלא בקשו העגל להיות להם לאל ממית ומחיה ויקבלו עבודת אלהותו עליהם, אבל ירצו שיהיה להם במקום משה מורה דרכם.

ספר הכוזרי מאמר א:צז

ולא היה העון ההוא יציאה מכלל עבודת מוציאים ממצרים, אך היה מרי לקצת מצותיו כי הוא יתברך הזהיר מן הצורות, והם עשו צורה, והיה להם להמתין, שלא יקבעו לעצמם דבר שיקבילוהו וימשכו אחריו ומזבח וקרבות. וזה היה מעצת מי שהיה ביניהם מן החוזים והאצטגנינים, חשבו שיהיו פעולותם הסבריות קרובות מן המעשים האמתיים, והיה ענינם בזה כענין הכסיל,

מסכת ברכות דף לד:

ואמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן: אל יתפלל אדם אלא בבית שיש שם חלונות, שנאמר: "וכוין פתיחן ליה בעלייתה (לקבל) [נגד] ירושלם."

שולחן ערוך אורח חיים צ:ד

צריך לפתוח פתחים או חלונות כנגד ירושלים, כדי להתפלל כנגדן, וטוב שיהיו בבהכ"נ י"ב חלונות.

משנה ברורה שם

(ח) או חלונות - ואפילו בבהכ"נ כשמתפלל עם הצבור נכון ליזהר בזה וכ"ש כשמתפלל בבית ביחידי דצריך ליזהר בזה לכתחילה וכדאיתא בגמרא דלא יתפלל אדם אלא בבית שיש בו חלונות. ואע"ג דצריך שיתן עיניו למטה וכמ"ש סימן צ"ה ס"ב ומה נ"מ בהחלונות מ"מ כשנתבטלה כוונתו ישא עיניו לשמים לעורר הכוונה:

תהלים י"ט

(א) לְמַנְצֵחַ מִזְמוֹר לְדָוִד: (ב) הַשָּׁמַיִם מִסְפָּרִים כְּבוֹד־אֵל וּמַעֲשֵׂה יָדָיו מִגִּיד הַרְקִיעַ:

שולחן ערוך אורח חיים הלכות תפילה סימן צ:כג

הבגדים המצויירים, אע"פ שאינם בולטות אין נכון להתפלל כנגדם, ואם יקרה לו להתפלל כנגד בגד או כותל מצויר, יעלים עיניו.

הגה: ולכן אסור ג"כ לצייר ציורים בספרים שמתפללין בהן, שלא תתבטל הכוונה (מרדכי ריש פרק כל הצלמים).

משנה ברורה סימן צ

(ע) אין נכון וכו' - שלא יהא מביט בציורם ולא יכוין בתפילתו אבל משום חציצה לית בבגדים, ולכן אם אין מצוירים ותולים על הכותל שרי להתפלל נגדם:

(עא) ציורים בספרים וכו' - וכן יש לזהר מטעם זה שלא לצייר בכותל בה"כ ציורים נגד פניו של אדם אלא למעלה מקומת איש. אסור להתפלל כנגד המראה דמיחזי כמשתחוה לבבואה שלו והיינו אף בעינים סתומות דבפתוחות בלא"ה אסור משום ביטול כונה. אחרונים:

אשי ישראל פרק ט ס"ק 10

ולכן יש להזהר שלא להתפלל בלילה כנגד חלון וכדו', דהוי כמו מראה

שולחן ערוך אורח חיים א:א

הגה: "שויתי ה' לנגדי תמיד (תהילים טז, ח), " הוא כלל גדול בתורה ובמעלות הצדיקים אשר הולכים לפני האלהים, כי אין ישיבת האדם ותנועותיו ועסקיו והוא לבדו בביתו, כישיבתו ותנועותיו ועסקיו והוא לפני מלך גדול,

משנה ברורה שם

(ד) הצדיקים - דהיינו שיצייר בנפשו תמיד איך שהוא עומד לפני הש"י כי הקב"ה מלא כל הארץ כבודו וכתבו בשם האר"י ז"ל שיצייר שם הוי"ה תמיד נגד עיניו בניקוד יראה כזה "יהוה" וזהו סוד שויתי ה' לנגדי תמיד וזה תועלת גדול לענין היראה. ויש שהיו רגילין מחמת זה לעשות מנורות של קלף מצויירים להניח בסידורים וכותבים בהם שויתי ה' וגו' בן ד' אותיות ושאר שמות ומנורה כזה היתה נקראת בשם שויתי והטעם הוא בכדי שיהיה נזכר שלא לשיח שיחה בטלה בתוך התפלה מאימת השם

ט"ז יורה דעה קמ"א ס"ק יג

ומכל מקום נראה דאופן שמציירים במחזורים בתפלת גשם צורות המזלות לא יפה הם עושים כיון שהם מכוונים לעשות צורת המזלות:

נקודות הכסף יורה דעה קמ"א

גם מה שחלק על המציירים ה"ב מזלות במחזורים אינו כלום דהדבר פשוט דהוי להבין ולהורות. ועוד דאינו צורה גמורה:

אליה רבה אורח חיים תרצ"א ס"ק ז (הלכות כתיבת המגילה)

ונראה דגם הציורים שעושין בגליונות אינו נכון דהא לכתחילה בעינן כמו ספר תורה, ובספר תורה פשיטא דאסור, גם דמי למה שכתב סימן צ' סעיף כ"ג דאסור לצור ציורים בספרים שמתפללים. מיהו בזה יש לחלק דבתפילה בעינן לכונה ביותר: